

Handledning till *Dags att rösta – EU-valet 2024* av Bengt Fredrikson/8 Sidor

Uppgifter: Introduktion av boken, ordförståelseuppgift, textfrågor, diskussionsfrågor, skrivuppgift och individuell uppgift/gruppuppgift

Målgrupp: Handledningen fungerar för ungdomar och vuxna i olika skolformer och i bokcirklar

Om boken

Din röst är viktig! Den 9 juni 2024 är det EU-val. Då har fler än 350 miljoner människor i EU:s länder möjlighet att välja politikerna till EU:s riksdag. Valet är viktigt. Det EU bestämmer har stor betydelse för oss i Sverige. EU har lagar om det mesta, som jordbruk, internet, gränser, teve, mat, miljö och fiske. Kort sagt: EU är en del av din vardag och du kan genom valet påverka den.

Trots det är det många som inte röstar. Vissa kanske inte vill, men andra kanske helt enkelt vet för lite om EU och valet. Genom att läsa *Dags att rösta – EU-valet 2024* kan fler förstå EU, hur det går till att rösta, och använda sin rätt att göra det.

Boken är skriven av Bengt Fredrikson, journalist på den lättlästa nyhetstidningen *8 Sidor*, som också ger ut boken. På *8 Sidor*s sajt finns avdelningen *Alla väljare*, som innehåller nyheter och information om politik och demokrati före, under och efter valet. Läs mer på allaväljare.se.

Om handledningen

Denna handledning ger förslag på hur man kan arbeta med boken *Dags att rösta – EU-valet 2024*. De olika uppgifterna kan användas i den ordning ni önskar. Ni kan välja att arbeta med alla uppgifter eller välja ut de som ni tänker passar era deltagare. Handledningen är framtagen av Jenny Edvardsson för 8 Sidor.

Introduktion av boken

För många kan ett begrepp som EU svårt att förstå. När ni startar upp arbetet med denna bok kan ni därför låta deltagarna få fundera fritt till begreppet EU. Vad tänker de på när de hör förkortningen EU? Låt dem gärna dela med sig av vad de tänker. Skriv upp tankarna på tavlan eller samla dem i ett gemensamt dokument. Låt sedan deltagarna fundera kring ordet **val**. Vad tänker de på när de hör detta ord? Låt dem även här dela med sig. Samla deras tankar på tavlan eller i dokumentet.

Ordförståelse

I boken finns det en hel del begrepp som är viktiga att känna till. Låt arbetet med begrepp följa som en röd tråd under läsningen. Deltagarna kan parvis eller på egen hand få ansvar för olika begrepp och ge förklaringar till dem. Detta arbete kan utvecklas genom att deltagarna får skapa egna meningar där begreppen ingår. Här nedan följer förslag på begrepp att arbeta med:

EU

Vallokal

Valsedel

Röstkort

EU-parlamentet

EU-parlamentariker

EU-kommissionen

Ministerrådet

Europeiska rådet

Toppmöten

Talman

Ledamot

Revisionsrätten

Textfrågor och övningar till varje kapitel

Valet är viktigt

1. Varför är EU-valet viktigt?
2. Få röstar i EU-valet. Vad kan det bero på?

EU med 100 ord

1. Efter vilket krig bildades EU?
2. Hur många länder är med i EU?
3. Vad samarbetar EU-länderna om?

Vi ska välja EU:s riksdag

1. Vad kallas EU:s riksdag?
2. Vad gör EU-parlamentet?
3. Vem får rösta i EU-valet?

Den som röstar är med och bestämmer

1. Hur ofta hålls EU-val?
2. Hur många i Sverige röstade till EU-valet år 2019?
3. Hur många i hela EU röstade till EU-valet?
4. Har du tänkt rösta i EU-valet? Varför? Eller varför inte?

Röstkort till alla som får rösta

1. Vad är ett röstkort?
2. Var kan du rösta i EU-valet?

Så här röstar du

1. Hur går det till när du röstar i EU-valet? Beskriv med egna ord.

Du kan få hjälp att rösta

1. Vad innebär att ”rösta med bud”?

EU bildades för att stoppa krig i Europa

1. Vad var Robert Schumans idé med EU?
2. Vilka är EU:s viktiga friheter?
3. Vad är målet med EU:s friheter?
4. Vilken dag firas EU och varför är det just denna dag?

Idag arbetar EU med det mesta

1. Vad kan länderna som är medlemmar i EU själva bestämma om?

Fyra grupper bestämmer i EU

1. Vilka fyra grupper är det som bestämmer i EU?
2. Vad är de fyra gruppernas uppgifter?
3. Vilka ingår i varje grupp?

Svenskarna röstade ja till EU 1994

1. Varför röstade riksdagen nej till EU två gånger?
2. Vad gjorde att Sverige till slut röstade ja till EU?
3. När blev Sverige medlem i EU?
4. Hur gick det till när Sverige blev medlem i EU?

Varje dag kan du märka att Sverige är med i EU

1. Hur kan du märka i vardagen att Sverige är med i EU?

27 länder är med i EU

1. Vilka regler finns för länder som vill bli medlemmar i EU?
2. Ge exempel på länder som vill bli medlem i EU.

EU har en egen flagga och en egen sång

1. Hur ser EU:s flagga ut?
2. Vem har skrivit EU:s sång?

Bryssel kallas EU:s huvudstad

1. Vilken stad brukar kallas EU:s huvudstad?
2. Varför är inte alla EU-kontor i samma stad?

Svenska är ett av språken i EU

1. Politikerna i EU får använda sitt eget språk under EU-möten. Varför är det viktigt?
2. Vad finns det för nackdelar med att tillåta alla ländernas språk?

Euro är EU:s egna pengar

1. Vad kallas samarbetet om euro?
2. Hur många länder använder euro?
3. Varför har inte Sverige börjat använda euro?

Storbritannien har lämnat EU

1. Vad var det som gjorde att Storbritannien valde att lämna EU ?

Sverige betalar miljarder för att vara med i EU

1. Varför betalar EU:s länder avgifter till EU?
2. Vad använder EU pengarna till?

EU i krig och kris

1. På vilka sätt kan EU hjälpa till om ett land hamnar i krig eller kris?

Regler och lagar i EU

1. Vad gör EU:s domstol?
2. Vad gör Revisionsrätten?

De svenska partierna i EU

1. Vilka svenska partier är med i EU?
2. Vilka sju grupper finns i EU-parlamentet?
3. Sammanfatta med egna ord vad de olika svenska partierna tycker om EU.

Diskussionsuppgifter

Egna tankar om EU-valet

Denna uppgift utgår från deltagarnas egna tankar och åsikter. Låt först deltagarna fundera var för sig över de två frågorna som finns nedan. Be dem skriva ner sina tankar. Låt dem sedan dela sina tankar med varandra i grupper om två till fyra personer. Följ sedan upp gruppernas svar i helklass. Vad har de kommit fram till?

De två frågorna som deltagarna ska arbeta med är:

1. Varför är det viktigt att rösta i EU-valet?
2. Vad händer om Sveriges medborgare inte röstar i EU-valet?

Öka valdeltagandet i EU-valet

Förra gången vi röstade i EU-valet var år 2019. Då var det 55 % av den svenska befolkningen som röstade. Det var fler än tidigare men fortfarande färre än till valet till riksdagen. I denna uppgift ska deltagarna få fundera över hur valdeltagandet kan öka. Låt dem utgå från frågan: Vad kan man göra för att öka valdeltagandet till EU-valet?

Diskussionerna kan föras i grupp och sedan kan grupperna berätta för varandra om de förslag som de kommit fram till.

Varför röstar väljarna olika i EU-valet och riksdagsvalet?

Under de senaste valen till Europaparlamentet har man kunnat se att de svenska väljarna röstar annorlunda än vad de gör i riksdagsvalet. Vad kan detta bero på? Denna fråga ska deltagarna få fundera över. De kan först få fundera på egen hand, därefter samtala om sina svar i mindre grupp och allra sist lyfter ni upp svaren i helklass.

Skrivuppgift: Vad är EU-parlamentet?

I denna skrivuppgift ska deltagarna få skriva en kort faktatext om EU-parlamentet. Faktatexten ska innehålla fakta och information, inte egna åsikter eller tankar. Kom överens med deltagarna om hur lång texten ska vara. Deltagarna kan samla in fakta tillsammans och sedan skriva faktatexten var för sig. När de samlar information om Europaparlamentet kan de ta hjälp av boken *Dags att rösta – EU-valet 2024* men

också av sidor på internet exempelvis: european-union.europa.eu/easy-read_sv och riksdagen.se/sv/sa-fungerar-riksdagen/sa-fungerar-eu/eus-institutioner/europa-parlamentet/. Informationen deltagarna hittar kan samlas i en tankekarta. Utifrån informationen i tankekartan kan de sedan skriva sin text. Texten kan ha rubriken **Europaparlamentet**. Den kan inledas på följande sätt:

Europaparlamentet är en del av EU. Parlamentet består idag av 705 politiker ...

Individuell uppgift eller gruppuppgift om partiernas viktigaste frågor

I denna uppgift ska deltagarna få fördjupa sig i de olika svenska politiska partier som är representerade i EU-parlamentet. Vilka frågor tycker partierna är de viktigaste att arbeta med i EU? Varje deltagare ansvarar för ett parti och ska sedan hitta på ett sätt att informera de andra om "sitt" parti. Det kan vara med en redovisning, en text, en film, en ljudinspelning eller annat. Om ni är många deltagare kan det bli ett grupparbete, där varje grupp ansvarar för ett parti.

För att hitta information kan deltagarna använda boken *Dags att rösta – EU-valet 2024*, allavaljare.se och 8sidor.se/hoger-och-vanster-i-politiken/ samt de politiska partiernas egna hemsidor. Adress till dem finns i boken *Dags att rösta – EU-valet 2024*. Ju närmare valet vi kommer desto mer specifik information kommer ni kunna hitta om partiernas löften och viktiga frågor.

Följande frågor kan deltagarna utgå från:

- Partiets namn – varför heter det just detta?
- Hur länge har partiet funnits? När grundades det?
- Tillhör partiet högern eller vänstern?
- Vilken är partiets symbol?
- Vem är partiledare?
- Samarbetar partiet med andra partier i EU-parlamentet? Vilka i så fall?
- Hur många röster fick partiet i förra EU-valet (2019)?
- Vad heter politikerna som i dag representerar partiet i EU-parlamentet?
- Vilka frågor tycker partiet är den viktigaste att arbeta med i EU?

Grupppuppgift: Skapa egna partier

I denna uppgift får deltagarna i grupp skapa ett eget parti som ställer upp i EU-vallet. Låt dem ta stöd i följande frågor när de skapar sina partier:

4. Vad heter partiet?
5. Vilken symbol har partiet?
6. Vilka frågor är de viktigaste för partiet?
7. Vilka tror de kommer rösta på partiet?
8. Varför ska man välja just detta parti?
9. Hur påverkas människor av partiets politik?

När gruppen har tagit fram sitt parti kan grupperna få presentera dem för varandra och därefter kan ett val genomföras. Skapa röstkort och låt deltagarna få rösta. Går det att återskapa en miljö som påminner om den i vallokalen är det bra.